

SOCIÁLNO - PRÁVNÝ INFORMÁTOR

11
2007

**SLOVENSKÉ
HEMOFILICKÉ
ZDRUŽENIE**

Milí priatelia,

prichádza k Vám opäť publikácia Slovenského hemofilického združenia „Sociálno – právny informátor“ (SPI).

Týmto občasníkom chceme zlepšiť informovanosť našich členov o zmenách v legislatíve, sociálnom zabezpečení a pod., ktoré sa dotýkajú našich členov, hlavne ľudí s vrodenými krváčovými ochoreniami (VKCH).

V posledných ale aj najbližších mesiacoch naďalej prebieha transformácia sociálnej sféry a sociálneho poistenia. V budúcich mesiacoch sa chystajú mnohé novelizácie zákonov v sociálnej oblasti a tvorba nových zákonov (Zákon o kompenzáciách a Zákon o sociálnych službách). Keďže sledovanie a preštudovanie všetkých zmien v sociálnej sfére je veľmi náročné na čas a prísun informácií, je potrebné získať spolupracovníkov, ktorí nám budú nápomocní pri príprave nášho Sociálno – právneho informátora (SPI).

Týmto prostredníctvom sa chcem na Vás obrátiť o pomoc a podporu. Určite mnohí z Vás majú v okruhu svojich príbuzných, priateľov a známych ľudí profesionálne sa zaoberajúcich právom, sociálnym zabezpečením občanov a pod. Preto sa už neviem po koľký krát opätovne obraciať na Vás so žiadosťou požiadať ich o spoluprácu so SHZ. Žiaľ doteraz sa nám ich nepodarilo nájsť (okrem Ing. A. Pisarčíkovej, ktorá nám poslala podklady pre toto číslo SPI). Ich úlohou by bola pomoc pri príprave SPI formou článkov, komentárov a pod., upozorňovaním na zmeny v legislatíve a sociálnom zabezpečení, pretože je obdobie častých novelizácií a zmien a orientácia pre laika v nich je neprehľadná. Veľkým úspechom určite by bolo, ak by sa našli odborníci v tejto problematike, ktorí by boli ochotní v sporných prípadoch poradiť našim členom pri ich problémoch a tie ktoré by mohli zaujať aj ostatných členov SHZ by sme uverejnili v SPI.

Záujemcovia sa môžu prihlásiť na adrese predsedu SHZ.

Pevne verím, že takýchto spolupracovníkov sa nám aj za pomoci Vás podarí nájsť a následne sa týmto zlepší v ďalšej oblasti činnosť SHZ.

Ing. Jaroslav JANOVEC
predseda SHZ

OBSAH

Peňažné príspevky podľa zákona o sociálnej pomoci	5
Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla	7
Štát a starostlivosť o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom	10
Šancu majú i občania so zdravotným znevýhodnením	12
Sociálna pomoc ťažko zdravotne postihnutým	14
Diaľničné známky versus občania so zdravotným postihnutím	16
Úprava súm životného minima od 1. júla 2007	17
Životné minimum a zákon o sociálnej pomoci	17
Organizácie podporujúce ľudí so zdravotným postihnutím, ktoré prispievajú na kompenzačné pomôcky	18
Príspevok za opatrovanie a poistné	19
Registračná povinnosť osobných asistentov	20
Ako na vysokú školu so zdravotným postihnutím	21
Otázky a odpovede	23

Hľadáme spolupracovníkov z radov členov SHZ alebo ich priateľov a priaznivcov, ktorí by v blízkej budúcnosti mali záujem podieľať sa na príprave a zostavovaní nášho Sociálno - právneho informátora. Píšte na adresu predsedu SHZ, kde Vám poskytneme bližšie informácie.

Rukopisy neprešli jazykovou úpravou

PEŇAŽNÉ PRÍSPEVKY PODĽA ZÁKONA O SOCIÁLNEJ POMOCI

Zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnej pomoci“) obsahuje v predmete svojej úpravy aj problematiku kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia formou sociálnych služieb a peňažných príspevkov.

Pojem kompenzácia

Je určená na prekonanie alebo na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Za sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia sa považuje znevýhodnenie, ktoré má občan s ťažkým zdravotným postihnutím v porovnaní so zdravotným občanom rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok, žijúcim v rovnakých alebo porovnateľných podmienkach. Formy kompenzácie v zmysle zákona o sociálnej pomoci sú sociálne služby, peňažné príspevky a peňažný príspevok za opatrovanie.

Sociálne služby sú:

- Opatrovateľská služba,
- Prepravná služba a
- Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb.

Peňažné príspevky na kompenzáciu možno poskytnúť na:

- osobnú asistenciu,
- zaobstaranie pomôcky,
- opravu pomôcky,
- kúpu osobného motorového vozidla,
- prepravu,
- úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže,
- kompenzáciu zvýšených výdavkov
 - na diétne stravovanie,
 - súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
 - súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
 - súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom,
 - peňažný príspevok za opatrovanie.

Cieľom poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím a peňažného príspevku za opatrovanie je zmierniť dopad nárastu výdavkov, ktoré im vznikajú v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v každodennom živote a ich integrácia do spoločnosti.

Priebeh konania

Konanie o poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie sa začína na základe písomnej žiadosti občana alebo na

podnet orgánu, ktorý je príslušný rozhodovať o sociálnych službách a o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Konanie o poskytnutie peňažného príspevku za opatrovanie sa začína na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby (teda osoby, ktorá bude opatrovať občana s ťažkým zdravotným postihnutím). Žiadosť musí obsahovať formu sociálnej pomoci, ktorú občan požaduje.

K žiadosti je občan povinný doložiť potvrdenie o príjme za predchádzajúci kalendárny rok, o majetkových pomeroch, odporúčanie ošetrojúceho lekára a iné doklady, ktoré sú podkladom na rozhodnutí. Príslušným na rozhodnutie o žiadosti občana je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v územnom obvode, v ktorom má občan trvalý pobyt. Podkladom pre rozhodovanie o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a peňažnom príspevku za opatrovanie je posudok o miere funkčnej poruchy, o tom, či ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím a o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia, ktorý na základe posúdenia vydá oddelenie posudkových činností príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Súčasťou posudku je aj návrh formy kompenzácie.

Rozhodovacie právomoci

O poskytovaní opatrovateľskej služby a o úhrade za túto opatrovateľskú službu a o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za túto prepravnú službu rozhoduje v zmysle § 71 zákona o sociálnej pomoci obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti.

Poznámame, že opatrovateľskú službu, prepravnú službu a starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb môžu podľa zákona o sociálnej pomoci poskytovať aj neštátne subjekty, za podmienky, že sú zapísané do registra a splnia ďalšie podmienky ustanovené zákonom o sociálnej pomoci. Register neštátnych subjektov vedie príslušný samosprávny kraj (§ 71a písm. h) zákona o sociálnej pomoci).

Bc.Marta Matúšová,

Sylvia Brettschneiderová,

Odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ÚPSVR

Prevzaté: Sociálna politika a zamestnanosť 7/2007

PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA KÚPU OSOBNÉHO MOTOROVÉHO VOZIDLA

Jedným z peňažných príspevkov určených na prekonanie alebo na zmierenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia – zníženej pohybovej schopnosti alebo orientačnej schopnosti – je peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Poskytovanie uvedeného peňažného príspevku je upravené v § 61 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Podmienka poskytnutia príspevku

Je ňou skutočnosť, že občan s ťažkým zdravotným postihnutím je podľa posudku odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. _Odkázanosť občana na individuálnu prepravu je upravená v § 17 zákona o sociálnej pomoci. Posudok vydáva oddelenie posudkových činností úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, miestne príslušné podľa trvalého bydliska občana s ťažkým zdravotným postihnutím, po posúdení miery funkčnej poruchy občana (musí byť najmenej 50%) posudkovým lekárom oddelenia a po posúdení osobnostných predpokladov, rodinného prostredia a prostredia, ktoré ovplyvňuje integráciu občana do spoločnosti. Ďalšou podmienkou poskytnutia peňažného príspevku je skutočnosť, že občan s ťažkým zdravotným postihnutím bude osobné motorové vozidlo využívať najmenej dvakrát do týždňa na účely prepravy do zamestnania, do školského zariadenia alebo do zariadenia sociálnych služieb. Zákon o sociálnej pomoci vo svojom ustanovení § 61 vymedzil vekovú hranicu na poskytnutie peňažného príspevku – občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím možno peňažný príspevok poskytnúť len do konca kalendárneho roka, v ktorom dovŕši 65 rokov veku, a rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nadobudne právoplatnosť do konca kalendárneho roka, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím dovŕši 65 rokov veku.

Peňažný príspevok sa poskytne na základe dokladu o cene alebo na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je predaj osobných motorových vozidiel alebo sprostredkovanie tohto predaja a ktorá má na túto činnosť oprávnenie. Osobné motorové vozidlo nesmie byť podľa technického preukazu (osvedčenie o evidencii) staršie ako päť rokov. Možno akceptovať aj doklad o cene alebo doklad o kúpe osobného motorového vozidla vyhotovený právnickou osobou alebo fyzickou osobou so sídlom v zahraničí a teda aj s oprávnením vydaným v zahraničí. Avšak je potrebné, aby občan s ťažkým zdravotným postihnutím predložil úradný preklad týchto dokladov do slovenského jazyka, Uvedená povinnosť sa nevzťahuje na doklady vydané v českom jazyku, nakoľko ide o jazyk, ktorý je pre správny orgán zrozumiteľný a vyžadovanie úradného prekladu by bolo nadbytočné.

Výška peňažného príspevku

Určuje sa v závislosti od ceny osobného motorového vozidla a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím podľa prílohy č. 9 k zákonu o sociálnej pomoci, pričom cena osobného motorového vozidla sa zohľadňuje najviac v sume 400.000 Sk. Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť najviac vo výške 200.000 Sk. Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou najviac vo výške 250.000 Sk – v takomto prípade občan s ŤZP musí byť podľa posudku odkázaný na úpravu osobného motorového vozidla, ktorá zahŕňa automatickú prevodovku a musí mať oprávnenie na vedenie osobného motorového vozidla. Peňažný príspevok sa neposkytuje, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím presiahol 5-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu (t.č. sumu 25.650 Sk), alebo ak jeho majetok a úspory presahujú 800.000 Sk (do hodnoty majetku sa nezapočítava majetok uvedený v § 8 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Na zisťovanie príjmu a výpočet príjmu sa vzťahujú ustanovenia § 58 ods. 10, 13 a 14 zákona o sociálnej pomoci.

Povinnosti občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla:

- kúpiť osobné motorové vozidlo do troch mesiacov od poskytnutia peňažného príspevku, najviac do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku v prípade, ak osobné motorové vozidlo nie je možné kúpiť alebo upraviť pre potreby občana s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodov na strane právnickej alebo fyzickej osoby;
- vrátiť peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť, ak osobné motorové vozidlo pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto príspevku predá;
- vrátiť peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť, ak sa osobné motorové vozidlo pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku nevyužíva na individuálnu prepravu občan s ťažkým zdravotným postihnutím (uvedené neplatí, ak osobné motorové vozidlo bolo odcudzené a občan s ťažkým zdravotným postihnutím nežiada o ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla pred uplynutím sedemročnej lehoty);
- písomne ohlásiť príslušnému orgánu, ktorý v predmetnej veci rozhodol, do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na peňažný príspevok, na jeho výšku, výplatu alebo poskytovanie;
- na výzvu príslušného orgánu osvedčiť skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie peňažného príspevku, výšku alebo výplatu, a to v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak príslušný orgán neurčil dlhšiu lehotu.

V prípade, ak občan s ŤZP zomrie pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku, peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve. To neplatí, ak hodnota osobného motorového vozidla podľa znaleckého posudku vyhotoveného na účely dedičského konania nepresahuje 30.000 Sk. V závere by sme chceli poukázať na skutočnosť, s ktorou sa

na nás obracajú jednak občania s ťažkým zdravotným postihnutím, ale tiež zamestnanci úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelení peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP. Ide o prípad, ak občanovi s ŤZP bol poskytnutý peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla do 31.10.2000 a po uplynutí päťročnej a pred uplynutím sedemročnej lehoty tento občan žiada o poskytnutie ďalšieho peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla:

S účinnosťou od 1. januára 2001 bolo zmenené ustanovenie § 61 zákona o sociálnej pomoci a lehota piatich rokov bola nahradená sedemročnou lehotou. V súvislosti s touto legislatívnou zmenou bolo prijaté prechodné ustanovenia § 110 f, podľa ktorého ak bol peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutý pred 1. januárom 2001, občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku, ak osobné motorové vozidlo predá alebo vyradí z evidencie motorových vozidiel v období po uplynutí päťročnej lehoty platnej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2000. Podľa ustanovenia § 61 zákona o sociálnej pomoci platného od 1. januára 2001 je však možné poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, len ak od poskytnutia predchádzajúceho peňažného príspevku uplynulo sedem rokov. Podmienka uplynutia siedmich rokov sa považuje za splnenú aj vtedy, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v zmysle prechodného ustanovenia § 110 f je možné postupovať len v prípade, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím predá osobné motorové vozidlo alebo ho vyradí z evidencie v období po uplynutí päťročnej a pred uplynutím sedemročnej lehoty, avšak len v prípade, ak tento občan nepožiada o ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. V prípade, ak občan požiada o ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, tento je mu možné poskytnúť, len ak spĺňa všetky podmienky ustanovené zákonom o sociálnej pomoci, ktorý je platný v čase rozhodovania o novej žiadosti. To znamená, že ak úrad práce, sociálnych vecí a rodiny rozhoduje o novej žiadosti občana pred uplynutím sedemročnej lehoty od poskytnutia predchádzajúceho peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, ďalší peňažný príspevok možno občanovi poskytnúť, len ak vráti pomernú časť peňažného príspevku vypočítanú na základe sedemročnej lehoty. Výška pomernej časti peňažného príspevku sa určuje v nadväznosti na dobu (mesiac), v ktorej príslušný správny orgán rozhoduje o ďalšom peňažnom príspevku na kúpu osobného motorového vozidla.

Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla bol za obdobie január až jún 2007 poskytnutý 640 občanom s ťažkým zdravotným postihnutím, v celkovej sume 22.027.500 Sk, najviac v Prešovskom kraji.

Sylvia Brettschneiderová,
odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ÚPSVR

Prevzaté: Sociálna politika a zamestnanosť 92007

ŠTÁT A STAROSTLIVOSŤ O DIEŤA S DLHODOBO NEPRIAZNIVÝM ZDRAVOTNÝM STAVOM

Je vaše dieťa často choré? Možno ide o dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa. Starostlivosť o dieťa s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom podporuje štát poskytovaním rodičovského príspevku a prídavku na dieťa dlhšiu dobu, ako pri starostlivosti o dieťa, ktoré si pre zdravotný stav nevyžaduje osobitnú starostlivosť.

Ako postupovať pri uplatnení nároku?

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa je choroba a stav, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy trvajú viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, alebo je predpoklad, že budú trvať viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov a vyžadujú osobitnú starostlivosť.

Ak máte dieťa od 3 do 6 rokov veku, ktoré pre nepriaznivý zdravotný stav vyžaduje vašu osobitnú starostlivosť, môžete si podaním žiadosti uplatniť nárok na poskytovanie rodičovského príspevku aj po dovŕšení 3 rokov veku dieťaťa. Tlačivo „Žiadosť o rodičovský príspevok“ vám poskytne oddelenie štátnych sociálnych dávok, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) príslušný podľa miesta vášho trvalého pobytu, ktorý rozhoduje vo veci poskytovania tejto štátnej sociálnej dávky. Žiadosť môžete doručiť úradu osobne alebo poštou.

Podkladom pre rozhodnutie úradu vo veci poskytovanie rodičovského príspevku po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa je posudok o dlhodobu nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa. O posúdenie zdravotného stavu požiadate na tlačíve „Žiadosť o posúdenie zdravotného stavu dieťaťa“. Túto žiadosť vám taktiež poskytne ten istý úrad, oddelenie posudkových činností, ktoré vám poskytne aj informácie, aké doklady je potrebné k žiadosti o posúdenie zdravotného stavu dieťaťa doložiť.

K čomu vlastne slúžia posudky?

Posudky podávajú informáciu o skutočnostiach týkajúcich sa osôb alebo vecí, pričom často obsahujú aj ich hodnotenie. Posudky, aj keď nie sú rozhodnutím v zmysle správneho poriadku, majú značnú dôležitosť, ktorá pramení z toho, že majú buď bezprostredný právny význam alebo faktický význam, keďže môžu ovplyvniť rozhodnutie.

Ak podľa vydaného posudku má vaše dieťa dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, posudok vám úrad doručí a rodičovský príspevok vám bude poskytovať, bez vydania rozhodnutia, aj po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa, najdlhšie do dovŕšenia šiestich rokov veku dieťaťa. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa úrad opätovne posudzuje podľa potreby.

Rodičovský príspevok sa poskytuje aj v prípade, ak rodič dieťaťa, ktoré má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, vykonáva zárobkovú činnosť, študuje na strednej alebo vysokej škole, alebo sa vzdeláva a pripravuje na vstup na trh

práce a riadnu starostlivosť o dieťa zabezpečí plnoletou fyzickou alebo právnickou osobou. Rodičovský príspevok sa neposkytuje, ak takýto rodič umiestni dieťa do predškolského zariadenia, ktoré je zaradené do siete škôl a školských zariadení a ktorému boli na dieťa poskytnuté prostriedky zo štátneho rozpočtu alebo z výnosu dane z príjmov.

Kedy máte nárok na prídavok na dieťa?

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa je aj choroba a stav vyžadujúce osobitnú starostlivosť, pre ktoré je dieťa po skončení povinnej školskej dochádzky neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie štúdiom alebo vykonávať zárobkovú činnosť.

Rodičia, ktorých dieťa po skončení povinnej školskej dochádzky pre nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sa pripravovať na povolanie štúdiom na strednej škole alebo vykonávať zárobkovú činnosť, môžu požiadať úrad o posúdenie jeho zdravotného stavu. Posudok na základe vašej písomnej žiadosti vydá ten istý úrad ako v prípade poskytovania rodičovského príspevku.

Poskytovaním prídavku na dieťa štát prispieva aj na výchovu a výživu dieťaťa, ktorého choroba a stav podľa posudku vylučujú schopnosť sústavne sa pripravovať na povolanie štúdiom alebo vykonávať zárobkovú činnosť. Ak tento stav bude trvať do 18 rokov veku dieťaťa, úrad vám bude poskytovať prídavok na toto dieťa aj po skončení povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do 18. roku veku dieťaťa.

Čomu je treba venovať zvýšenú pozornosť?

V konaní o nároku na rodičovský príspevok, ako aj na prídavok na dieťa, rodičia neprikladajú patričnú vážnosť predloženiu potrebných lekárskeho podkladov a nálezov potrebných k posúdeniu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa. Časti sa spoliehajú na skutočnosť, že oni sami buď v odvolaní alebo pri osobnom kontakte s pracovníkom úradu popíšu diagnózu a problémy, ktoré im ochorenie dieťaťa prináša.

Je veľmi dôležité k posúdeniu zdravotného stavu predložiť všetky požadované lekárske nálezy a správy. To má často za následok buď prerušenie konania alebo sa predlžuje doba na vydanie rozhodnutia či už na príslušnom úrade alebo v odvolacom konaní.

Posudok nemá povahu rozhodnutia, je iba podkladom k vydaniu rozhodnutia, a preto nie je možné sa voči posudku odvolať. Odvolanie je prípustné iba voči rozhodnutiu, ktoré vám doručil prvostupňový správny orgán.

Ing. Molnárová Mária,

Mgr. Chrvalová Jana,

Odbor štátnych sociálnych dávok ÚPSVR

Prevzaté: Sociálna politika a zamestnanosť 7/2007

ŠANCU MAJÚ I OBČANIA SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Byť zdravotne znevýhodneným občanom je veľmi ťažké. Súčasná doba kladie veľké požiadavky na zdravého občana a pre zdravotne znevýhodneného je to ešte ťažšie zapájať sa do každodenného uponáhľaného, ba až priam hektického života.

Zdravotný stav týchto občanov im nedovoľuje plne sa realizovať, či už v osobnom, ale predovšetkým pracovnom uplatnení, a každodenne im kladie do cesty nové a nové prekážky, ktoré musia prekonávať. Je preto prirodzené, že štát sa snaží vytvoriť podmienky na čo najplnšie začlenenie sa do spoločenského a pracovného prostredia aj pre túto skupinu obyvateľov. Zákom č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“) sú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrady“) výkonným orgánom na napĺňanie dikcie tohto zákona. Pôsobnosť úradov je definovaná v § 13 zákona o službách zamestnanosti, pričom sa vychádza z práva občana na prístup k zamestnaniu (§ 14 zákona o službách zamestnanosti), bez akýchkoľvek obmedzení v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovných vzťahoch a odborných právnych vzťahoch ustanovených osobitným zákonom.

V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminovať aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odbornej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia, pričom uplatňovanie práv a povinností vyplývajúcich z práva na prístup k zamestnaniu musí byť v súlade s dobrými mravmi.

Pri umiestňovaní občanov, ktorých v zmysle zákona o službách zamestnanosti posudzujeme ako znevýhodnených na trhu práce, sa venuje zvýšená pozornosť, pričom sa využívajú všetky dostupné formy a metódy práce, na ktoré bol vytvorený právny rámec.

Pri posudzovaní občana, ktorý je v evidencii úradu, sa u občana so zdravotným postihnutím vychádza z § 8, písm. h, kde občan je považovaný za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie, a v § 9 sa definuje občan so zdravotným postihnutím pre účely zákona o službách zamestnanosti.

Občanovi so zdravotným postihnutím je poskytovaná pomoc pri sprostredkovaní zamestnania, informačné a poradenské služby, odborné poradenstvo, vzdelávanie a príprava pre trh práce, pri zapojení sa do aktivačných prác, absolventskej praxe, môže sa podieľať na projektoch a programoch úradov a ďalších aktivitách. Významnú oblasť práce úradov predstavuje podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, či už poskytovaním príspevkov na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a príspevkov na ich udržanie, podpora agentúr podporovaného zamestnávania, príspevky na činnosť pracovného asistenta,

ale i príspevky na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov. Kombinácie týchto možností dávajú predpoklad na úspešné prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti občanom so zdravotným postihnutím, alebo zapojenie sa občana so zdravotným postihnutím do pracovného pomeru, pričom zároveň podporujú i zamestnávateľov, ktorí takéto pracovné miesta vytvárajú.

Pri podporovaní vytváraných pracovných miest sa prihliada i na regionálne rozdiely, keď výška príspevkov zohľadňuje i mieru nezamestnanosti v danom regióne, ale i podiel hrubého domáceho produktu na obyvateľa Európskej únie meraného v parite kúpnej sily v priemere za posledné tri kalendárne roky.

Pracovné miesto môže vytvoriť pre občana so zdravotným postihnutím zamestnávateľ, ktorý zriadi chránenú dielňu alebo chránené pracovisko pre občana so zdravotným postihnutím podľa § 56 zákona o službách zamestnanosti, alebo môže byť takéto pracovné miesto vytvorené priamo občanom so zdravotným postihnutím podľa § 57 v prípade, že sa rozhodne podnikateľ ako osoba samostatne zárobkovo činná.

Zamestnávateľovi, ktorý zriadi chránenú dielňu alebo chránené pracovisko, sa poskytuje príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a zároveň i príspevok na úhradu preukázaných dodatočných nákladov. Výška príspevku je stanovená v závislosti od miery nezamestnanosti a príslušnosti k regiónu, pričom zahŕňa mzdové náklady, t.j. mzda a preddavok na poisťné na zdravotné poisťenie, poisťné na sociálne poisťenie a príspevok na starobné dôchodkové sporenie platné zamestnávateľom. Príspevok na preukázané dodatočné náklady sa poskytuje zamestnávateľovi na náklady, ktoré sú dodatočné k tým, ktoré by zamestnávateľ nemal, keby na takto vytvorené pracovné miesto neprijal občana so zdravotným znevýhodnením.

Ak uchádzač o zamestnanie so zdravotným znevýhodnením je schopný a ochotný vytvoriť pracovné miesto pre seba formou samozamestnania, poskytne mu úrad na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti príspevok, ktorého výška je stanovená v závislosti od miery nezamestnanosti a príslušnosti k danému regiónu. Príspevok na úhradu nákladov súvisiacich so samostatnou zárobkovou činnosťou sa poskytuje jednorázovou paušálnou platbou. Úrad poskytne i príspevok na úhradu preukázaných dodatočných nákladov, pričom výška príspevku je taktiež stanovená v závislosti od miery nezamestnanosti a príslušnosti k danému regiónu.

Na základe pravidelného sledovania a vyhodnocovania stavu a počtu vytvorených pracovných miest môžeme konštatovať, že sa zvyšuje záujem o zamestnanie občanov so zdravotným postihnutím, kde ku koncu prvého štvrtroka 2007 evidujeme 8.177 vytvorených chránených pracovných miest v 3.868 chránených dielňach a v chránených pracoviskách. Vychádzajúc z poznatkov, že sú občania so zdravotným postihnutím a dokážu pracovať len za zvlášť špecifických podmienok, zákon o službách

zamestnanosti umožnil poskytnúť príspevok zamestnávateľovi, aj občanovi so zdravotným postihnutím požiadať o príspevok na činnosť pracovného asistenta podľa § 59.

Pracovný asistent je zamestnanec, ktorý poskytuje pomoc zamestnancovi alebo skupine zamestnancov, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, pri vykonávaní zamestnania a osobných potrieb počas pracovného času alebo osoba, ktorá poskytuje pomoc samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím, pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti.

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva občanov so zdravotným postihnutím, aj občan so zdravotným postihnutím môžu ďalej požiadať o príspevok na úhradu prevádzkových nákladov CHD alebo CHP a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa § 60 zákona o službách zamestnanosti.

Ako sme už spomenuli, ide o rôzne možnosti, ktoré sú definované v zákone o službách o zamestnanosti, ako napríklad i možnosť vzdelávania a prípravy pre trh práce, príspevky na aktivačnú činnosť, príspevky na absolventskú prax, príspevky na dochádzku za prácou a ďalšie. Kombináciou týchto príspevkov sa vytvára priestor pre tvorbu nových pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím.

Úrad sleduje i využívanie a efektívnosť jednotlivých nástrojov aktívnej politiky trhu práce zameraných na vytváranie pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím, pripomienky občanov, ale i praktické skúsenosti z okresov a v rámci legislatívnych zmien sa snaží tieto upraviť tak, aby nastavené parametre jednotlivých nástrojov aktívnej politiky trhu práce čo najpresnejšie kopírovali požiadavky trhu, zamestnávateľov i uchádzačov o zamestnanie so zdravotným znevýhodnením a pomáhali týmto znevýhodneným občanom zapojiť sa aktívne do trhu práce, uplatniť sa a prežiť plnohodnotný a kvalitný život.

PhDr. Ing. Božena Iglárová,
oddelenie príspevkov APTP ÚPSVR

Prevzaté: Sociálna politika a zamestnanosť 7/2007

SOCIÁLNA POMOC ŤAŽKO ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝM

Prijatie zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci sledovalo zmenu prístupu právnej ochrany občanov so zdravotným postihnutím. Samotná zmena používaného termínu sociálna starostlivosť na sociálnu pomoc predznamenal dôraz na participáciu občana s ťažkým zdravotným postihnutím na odstraňovaní, resp. zmierňovaní sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia.

O tom, že nešlo o jednoduchý proces, svedčí skutočnosť, že účinnosť zákona o sociálnej pomoci bola dvakrát odložená a v časti týkajúcej sa kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia nadobudol zákon účinnosť dňom 1. júla 1999. Základným a nevyhnutným predpokladom v rozhodovacom procese o kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia je posudok. Posudok je výsledkom lekárskej i nelekárskej činnosti a predstavuje komplexnú sociálnu diagnostiku životnej situácie občana.

Východiskom je stanovená miera funkčnej poruchy, ktorou sa rozumie nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností občana, ktorý z hľadiska predpokladov vývoja zdravotného postihnutia trvá dlhšie ako jeden rok. Mieru funkčnej poruchy určuje posudkový lekár na základe anamnestických údajov a výsledkov vyšetrení ošetrovúcich a odborných lekárov vrátane funkčného vyšetrenia s určením druhu, rozsahu a stupňa funkčnej poruchy. Ak je miera funkčnej poruchy 50% a viac, následne sa uplatňujú nelekárske posudkové metódy – posudzovanie sociálnych dôsledkov a navrhovanie vhodných foriem kompenzácie.

Posudková činnosť je mimoriadne citlivá oblasť, v ktorej správne orgány – úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, resp. v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, vstupujú do života občanmi s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo žiadajú o priznanie tohto statusu. Každý jeden podnet občana je hodnotený a posudzovaný individuálne s prihliadaním na špecifickosť podmienok žiadateľa, jeho osobnostné predpoklady, rodinné i širšie sociálne prostredie, ktoré má vplyv na potreby a možnosti, ktoré občan má. Je na profesionalite každého posudkového pracovníka, aby identifikovali sociálnu núdzu, do ktorej sa občan v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia dostal, a aby spolu s ním nachádzal vhodnú formu riešenia. Je potrebné rozlišovať nielen možnosti zákona, ale predovšetkým osobnosť občana a rozpoznať mieru intervencie do jeho života. Tento proces vyžaduje dostatočný časový priestor pre dôsledné posúdenie medicínskych i nemedicínskych kritérií vrátane rozsiahlej práce v teréne.

Od každého posudkového pracovníka sa vyžaduje potrebná dávka empatie, zároveň však musí zostať profesionálom, aby sa dokázal od problému odosobniť a tak objektívne formulovať spôsob navrhovanej pomoci. Napriek tomu, že na posudzovaní sa podieľajú celé tímy posudkových pracovníkov, s navrhovanou formou pomoci niektorí občania vyjadrujú nespokojnosť, prameniacu z nedôvery, neprijatia definovania navrhovanej pomoci ako o nepochopenia dimenzií, daným zákonom.

Mgr. Petrášová Silvia,

Mgr. Kaššová Viera,

odbor posudkových činností ÚPSVR

Prevzaté: Sociálna politika a zamestnanosť 7/2007

DIAĽNIČNÉ ZNÁMKY VERSUS OBČANIA SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Otázka 1: Je občan, ktorý je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom oslobodený od povinnosti mať diaľničnú značku?

Otázka 2: Ak prepravujú rodičia, resp. príbuzní svojho zdravotne ťažko postihnutého člena rodiny, ktorý je odkázaný na prepravu autom a sám nemá vodičský preukaz, do školy, zariadenia či hoci inde a vysadia ho, ako je to na spiatocnej ceste, ak on už v aute nesedí?

Odporúčanie: V zmysle ustanovenia § 6 ods. 7 zákona č. 135/1961 Zb. O pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov sú útvary Policajného zboru oprávnené, v rámci vykonávania dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, kontrolovať dodržiavanie povinnosti označenia motorového vozidla nálepkou pri použití vymedzených úsekov diaľnic, ciest pre motorové vozidlá alebo ciest I. triedy.

Podľa § 6 ods. 5 písm. ch) cestného zákona sa úhrada neplatí pri motorových vozidlách, ma ktoré sa občani s ťažkým zdravotným postihnutím poskytujú peňažný príspevok na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Uvedený peňažný príspevok sa poskytuje v súlade s ustanovením § 64 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. V zmysle ods. 6 písm. b/ tohto ustanovenia peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla možno poskytnúť aj občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa § 17 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a ktorý nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, ale jeho prepravu zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy.

Dokladom, ktorý možno objektívne preukázať priznaný peňažný príspevok je rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Označenie vozidla len príslušným osobitným označením (znak vozičkára) nepostačuje.

Vzhľadom na vyššie uvedené v prípade, že motorové vozidlo nie je označené nálepkou, ktorou sa zaplatenie úhrady za užívanie vymedzených úsekov diaľnic a ciest pre motorové vozidlá označených dopravnými značkami preukazuje a vodič vozidla sa preukáže rozhodnutím o poskytnutí peňažného príspevku na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, hľadí sa naň ako na vozidlo, ktoré zaplatenú úhradu má, pričom fyzická prítomnosť zdravotne ťažko postihnutej osoby vo vozidle v čase kontroly nie je rozhodujúca.

Prevzaté: časopis Informácie 1/2/2007, ktorý vydáva ZPMP

ÚPRAVA SÚM ŽIVOTNÉHO MINIMA OD 1. JÚLA 2007

Sumy životného minima sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka a to na základe koeficientu rastu čistých peňažných príjmov na osobu alebo koeficientu rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností. Tieto údaje poskytuje vždy ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Štatistický úrad SR. Pri valorizácii sa zohľadňuje nižší koeficient.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze, čo je pre 4 člennú rodinu po 1.7.2007 – 13.390,- Sk mesačne (5.130 + 3.580 + 2.340 + 2.340).

Valorizácia súm životného minima podľa indexu rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností o 2,9%, bude mať vplyv na úpravu výšky súm životného minima od 1. júla 2007 nasledovne:

1. suma 4.980 Sk sa upraví na sumu **5.130,- Sk**, v prípade ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu (tj. platná suma životného minima sa zvýšila o 150,- Sk),
2. suma 3.480 Sk sa upraví na sumu **3.580,- Sk**, v prípade ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú fyzickú osobu (tj. platná suma sa zvýšila o 100,- Sk),
3. suma 2.270,- Sk sa upraví na sumu **2.340,- Sk**, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa a o nezaopatrené dieťa (tj. platná suma bude zvýšená o 70,- Sk).

ŽIVOTNÉ MINIMUM A ZÁKON O SOCIÁLNEJ POMOCI

Na sumu životného minima sú napojené aj kompenzačné príspevky, ktoré sa občanom s ťažkým zdravotným postihnutím poskytujú podľa zákona o sociálnej pomoci:

– peňažný príspevok na osobnú asistenciu – hranica je 3-násobok životného minima na osobu, pri výpočte výšky príspevku. Ak občan príjmom prekročí hranicu 3-násobku ŽM, môžu nastať dve situácie:

a) peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa bude vyplácať v zníženom rozsahu alebo,

b) peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa nebude vyplácať vôbec.

Pri výpočte sa zohľadňuje rozsah pomoci v hodinách na ktoré je občan odkázaný.

– peňažné príspevky určené na zvýšené výdavky súvisiace s hygienou, odieraním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, na diétne stravovanie, prevádzku osobného motorového vozidla – hranica je 2-násobok životného minima na osobu, ak túto hranicu občan prekročí peňažný príspevok na zvýšené výdavky sa nevypláca,

- peňažný príspevok za opatrovanie – pri výpočte sa používa 1,2 násobok ŽM ak má opatrovaný občan dôchodkovú dávku a táto je vyššia ako 1,2 násobok ŽM, potom o tú časť, ktorá presahuje hranicu, zníži sa príspevok za opatrovanie,
- v prípade, že občan, ktorý opatruje popri opatrovaní pracuje, jeho príjem nesmie prekročiť sumu 2-násobku ŽM (práca musí mať taký charakter, aby nebolo celodenné, osobné a riadne opatrovanie prerušené, napr. práca na doma, alebo práca vtedy, ak je občan s ŤZP v škole alebo zariadení sociálnych služieb apod.)

Aj ostatné peňažné príspevky sú pri výpočte výšky napojené na sumu životného minima:

- peňažný príspevok na kúpu auta,
- peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky,
- peňažný príspevok na opravu pomôcky.

ORGANIZÁCIE PODPORUJÚCE ĽUDÍ SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM, KTORÉ PRISPIEVAJÚ NA KOMPENZAČNÉ POMÔCKY

Ak potrebujete získať finančné prostriedky na doplatenie kompenzačných pomôcok, uvádzame adresy na nadácie, ktoré Vám môžu na základe písomnej žiadosti vyhovieť.

Dobré rady pri oslovovaní nadácií:

- organizáciu oslovujte vždy písomnou žiadosťou, v ktorej stručne opíšete svoj problém,
- ku žiadosti priložte doklady, ktorými môžete potvrdiť svoje tvrdenia, napr.: od lekára o diagnóze, kópie posudku z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, kópie rozhodnutí, kópie predfaktúr (ak žiadate o pomôcky),
- dokladujte svoju príjmovú situáciu,
- ak ste oslovili aj iné nadácie ktoré prisľúbili čiastočnú pomoc, napíšte to do žiadosti aj s prisľúbenými sumami,
- ak potrebujete získať vyššiu čiastku, je lepšie „poskladať“ pomoc z viacerých zdrojov.

PRE DETI (do 26 rokov):

Detký fond SR – Konto Bariéry, Západná 2, 821 02 Bratislava, Tel: 02/4333 7825, 4342 1634

PRE DETI aj DOSPELÝCH:

„Charitatívnych fond LION“ SOCIA – Nadácia pre podporu sociálnych

zmien, Legionárska 13, 831 04 Bratislava, Tel/fax: 02/5564 5214, 5564 5215
e-mail.: petijova@socia.sk, www.socia.sk

Konto NÁDEJE, Slovenská televízia, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava
Nadácia PENTA, Križkova 9, 811 04 Bratislava, Tel.: 02/5778 8191,
www.nadaciapenta.sk

Nadácia Markíza, Bratislavská 1/A, 841 06 Bratislava, Tel.: 02/6827 4111
MPSVaR SR, finančný odbor, Špitálska 4, 816 43 Bratislava, Tel.: 02/5975 2158
EXIMBANKA, Grosslingova 1, 813 50 Bratislava
Nadácia J&T, Lamačská cesta 3, 841 04 Bratislava, Tel.. 02/59 418 416
Alena Vasovčáková, odb. pracovníčka Nadácie J&T, nadaciajt@jtfg.sk,
www.nadaciajt.sk

IBA PRE DOSPELÝCH:

Asociácia organizácií zdravotne postihnutých osôb (AOZPO) – Slovensko bez bariér, Žabotova 2, 811 04 Bratislava, Tel.: 02/5244 4119

PRÍSPEVOK ZA OPATROVANIE A POISTNÉ

Poberáte príspevok za opatrovanie? A chcete, aby za Vás poistné na dôchodkové poistenie platil štát?

Podľa zákona o sociálnom poistení od 1. augusta 2006 **platí štát** poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity **za fyzickú osobu, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok za opatrovanie** podľa zákona o sociálnej pomoci.

Aké podmienky musí poberateľ tohto príspevku spĺňať, aby poistné za neho platil štát?

Fyzická osoba, ktorá poberá peňažný príspevok za opatrovanie, sa poistencom štátu stane, ak:

- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky
- nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec, ako samostatne zárobkovo činná osoba, ako fyzická osoba, ktorá sa riadne stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku, ani ako fyzická osoba, ktorá sa riadne stará o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení jeho šiestich rokov veku do osemnástich rokov jeho veku,
- nemá priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok,
- nedovŕšila dôchodkový vek,
- **podá prihlášku** na dôchodkové poistenie.

Kde a ako sa možno prihlásiť na dôchodkové poistenie?

Poberateľ peňažného príspevku za opatrovanie podáva prihlášku na dôchodkové poistenie osobne v pobočke Sociálnej poisťovne, ktorá je miestne príslušná

podľa miesta jeho trvalého pobytu, alebo ju pobočke odošle poštou. Prihlasuje sa prostredníctvom tlačiva **Registračný list fyzickej osoby**, ktoré mu poskytne pobočka Sociálnej poisťovne alebo ktoré si vytlačí z internetovej stránky Sociálnej poisťovne www.socpoist.sk (časť Formuláre). Pri podaní prihlášky preukáže poberanie príspevku za opatrovanie aktuálnym potvrdením príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý mu ho poskytuje.

Ako dlho je poberateľ príspevku za opatrovanie dôchodkovo poistený?

Dôchodkové poistenie **vzniká** odo dňa prihlásenia sa na toto poistenie, najskôr odo dňa podania prihlášky. Ak sa poberateľ príspevku na dôchodkové poistenie neprihlási, doba poberania tohto príspevku sa mu na dôchodkové účely nezhodnotí.

Dôchodkové poistenie **zaniká** dňom skončenia poskytovania príspevku na opatrovanie, najneskôr dňom získania 12 rokov tohto dôchodkového poistenia. Do obdobia 12 rokov sa zahŕňa aj obdobie dôchodkového poistenia z dôvodu riadnej starostlivosti o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom od 6 do 18 rokov jeho veku.

Kedy a ako sa poberateľ príspevku za opatrovanie odhlasuje z dôchodkového poistenia?

Po skončení poberania príspevku za opatrovanie je fyzická osoba, za ktorú platil poistné na dôchodkové poistenie štát, povinná sa z tohto dôchodkového poistenia odhlásiť, a to **do 8 dní od ukončenia** poberania príspevku. Odhlasuje sa prostredníctvom rovnakého tlačiva, ako sa na poistenie prihlasovala – teda prostredníctvom tlačiva **Registračný list fyzickej osoby**. Pri prihlasovaní v ňom vyznačí krížik v rubrike prihláška, pri odhlasovaní v rubrike odhláška. Odhlasuje sa v miestne príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne.

Prevzaté: www.socpoist.sk

REGISTRAČNÁ POVINNOSŤ OSOBNÝCH ASISTENCŮV

Podľa zákona o správe daní a poplatkov je aj osobný asistent povinný zaregistrovať sa u svojho správcu dane (na daňovom úrade miestne príslušnom). Osobný asistent je povinný zaregistrovať sa do 30 dní od podpisu zmluvy o výkone osobnej asistencie. Daňový úrad prideli zaregistrovanému daňovému subjektu (osobnému asistentovi) identifikačné číslo a o vykonanej registrácii vydá osvedčenie. Registrácia sa predkladá k správcovi dane na predpísanom tlačive. Registrácia sa dá vybaviť na daňovom úrade aj písomnou formou. Stačí zaslať poštou vyplnené registračné tlačivo, kópiu zmluvy s užívateľom a daňový úrad obratom zašle identifikačné číslo.

AKO NA VYSOKÚ ŠKOLU SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Čo garantuje zákon

Vysoké školy majú zo zákona povinnosť zabezpečiť primerané podmienky pre štúdium študentov so zdravotným postihnutím.

§ 100 Podpora študentov so zdravotným postihnutím Vysoká škola vytvára zodpovedajúce podmienky štúdia pre študentov so zdravotným postihnutím vzhľadom na ich špeciálne študijné potreby bez znižovania požiadaviek na študijný výkon.

Zákon o vysokých školách č.131/2002 v znení neskorších úprav

Ako postupovať pri výbere vysokej školy

- ✓ Zvážiť predpoklady pre vybraný odbor štúdia z hľadiska
 - vedomostnej úrovne a predpokladov
 - technickej a osobnej pripravenosti a motivácie
 - nárokov na obsah, rozsah a formu štúdia
 - podmienok, ktoré vysoká škola ponúka
 - limitov vyplývajúcich zo zdravotného postihnutia
- ✓ V dostatočnom časovom predstihu získať kvalifikované informácie o náročnosti a podmienkach štúdia
- ✓ Kontaktovať osobne vybranú vysokú školu, konzultovať s kompetentnými zástupcami
- ✓ V aktuálnom prípade spolu s prihláškou o štúdium poslať žiadosť o alternatívnu formu prijímacej skúšky

Kde získať informácie/ kontakty

- webová stránka Podporného centra pre zrakovo postihnutých študentov UK – informácie pre uchádzačov so zdravotným postihnutím: <http://www.cezap.sk/>
- príručka **Ako na vysokú školu**
- webová stránka Ústavu informácií a prognóz MŠ SR: <http://www.uips.sk/vs/index.html>
- webová stránka MŠ SR <http://www.minedu.sk/>
- webové stránky univerzít/ fakúlt

Osoby prvého kontaktu na vysokých školách

- prodekan pre študijné otázky
- koordinátor pre prácu so študentmi so zdravotným postihnutím
- vedúca študijného oddelenia

Úlohy koordinátora pre prácu so študentmi so zdravotným postihnutím

- Poznať stratégiu vysokej školy v otázkach štúdia mládeže so zdravotným

postihnutím a podnecovať jej vývoj.

- Oboznamovať akademickú verejnosť so špecifikami štúdia jedincov s postihnutím.
- Prehodnocovať podmienky pre štúdium jedincov s postihnutím a navrhovať možné alternatívy.
- Identifikovať potreby a limity študentov s postihnutím a hľadať najvhodnejšie cesty ich zohľadnenia v rámci existujúcich možností vysokej školy.
- Udržiavať kontakty so študentmi s postihnutím a pomáhať im pri riešení problémov spojených s pobytom na univerzite.
- Nadväzovať kontakty s inými organizáciami, ktoré môžu poskytnúť študentovi pomoc.

Špecializované podporné pracoviská na univerzitách

Podporné centrum pre zrakovo postihnutých študentov na Univerzite Komenského v Bratislave (<http://www.cezap.sk/>)

Bezbariérové centrum na Technickej univerzite v Košiciach
<http://www.tuke.sk/AC/indexbbc.html>

Adaptované PC stanice pre študentov so zrakovým / zdravotným postihnutím

(alternatívne zostavy multimediálneho PC s pripojením na internet, čítač obrazovky Jaws, WT voice, zväčšovací program Magic, scanner, rozpoznávací program FineReader, tlačiareň)

Univerzita Komenského v Bratislave

- Fakulta matematiky, fyziky a informatiky
- Fakulta sociálnych a ekonomických vied
- Filozofická fakulta
- Pedagogická fakulta
- Lekárska fakulta

Katolícka univerzita v Ružomberku

- Filozofická fakulta
- Teologická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove

- Fakulta humanitných vied

Trnavská univerzita v Trnave

- Filozofická fakulta

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

- Fakulta prírodných vied
- Pedagogická fakulta
- Právnická fakulta

Technická fakulta v Košiciach

- Fakulta elektrotechniky a informatiky
- Strojnícka fakulta

Všetky dôležité informácie pre uchádzačov o štúdium na vysokej škole so zdravotným postihnutím nájdete na:

<http://www.cezap.sk/>

Podporné centrum pre zrakovo postihnutých študentov

FMFI UK

Mlynská dolina, 842 48 Bratislava

tel./ fax: 02/65424862

e–mail: info@cezap.sk

OTÁZKY A ODPOVEDE

Otázka:

V zákone o rodičovskom príspevku je napísané, že príspevok na jedno dieťa môže poberať len jeden rodič. Čo ak si druhý rodič uplatní nárok na príspevok na druhé dieťa, pretože spĺňa podmienky (riadne sa oň stará, nie je zaradené do štátneho zariadenia, nemá ešte tri roky atď.)? V zákone o tom nikde nie je nič napísané.

Odpoveď:

Podmienky nároku na rodičovský príspevok a jeho výplatu upravuje zákon č. 280/2002 Z.z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov, ktorý súčasne vymedzuje aj okruh osôb oprávnených na uplatnenie nároku na túto štátnu sociálnu dávku. Situáciu, ktorú uvádzate v liste, upravuje § 2 ods. 4 cit. Zákona. Podľa tohto ustanovenia, ak je v rodine viac detí vo veku do troch, resp. šiestich rokov (§ 3 ods. 1 písm. A), patrí rodičovský príspevok pri starostlivosti o tieto deti len jednému z rodičov, podľa ich vzájomnej dohody. To znamená, že ak je v rodine viac detí vo veku do troch rokov, pričom obidvaja rodičia sa o tieto deti riadne starajú, nárok na rodičovský príspevok v sume 4.440Sk mesačne si môže uplatniť len jeden z rodičov.

JUDr. Viera Hanuláková,

riaditeľka odboru stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny MPSVaR SR

Otázka:

Podľa § 64 a Zákona 195/1998 Z.z. som už tretí rok poberateľom „Príspevku za opatrovanie“ mojej ZŤP matky, keďže v zmysle tohto zákona spĺňame k tomu všetky predpoklady a ustanovenia. Došlo však k situácii, že jej doterajší, aj keď

obmedzený pohyb na invalidnom vozíku je po zhoršení jej chronickej bedrovej koxartrózy v poslednom čase úplne vylúčený, takže je odkázaná nielen na moju opatrovateľskú pomoc, ale eventuálne aj tretích osôb. Zákon v našom prípade ustanovuje ako jednu z podmienok, že príspevok nemožno poskytnúť, ak občana ZŤP zároveň opatruje aj opatrovateľská služba (zrejme sa myslí platená). Dovoľujem si Vás požiadať o vysvetlenie, čo sa rozumie pod opatrovateľskou službou: štátom, mestom, alebo ZŤP občanom platená organizácia, alebo agentúra sociálnych služieb, či hociktorý platený občan, alebo, naopak, aj iný subjekt, rodinný príslušník, sused atď., ktorý niekoho opatruje bezodplatne, teda dobrovoľne. Jedná sa o to, že najmä presun z lôžka na invalidný vozík a späť na lôžko vo večerných hodinách nie som schopný z objektívnych príčin robiť sám kvôli jej vyššej hmotnosti. Môžem bezodplatne a mimo oficiálnej opatrovateľskej služby žiadať pomoc k tomuto účelu (teda nie k opatere, ale pomoci) od tretích subjektov (manželka, syn, sused atď.). Po oslovení viacerých pracovníkov ÚPSVR mi bola daná nejednoznačná odpoveď a rôzny výklad príslušných paragrafov.

Odpoveď:

V súlade so zákonom č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov patrí opatrovateľská služba medzi sociálne služby. Jej poskytovateľom je príslušná obec, za poskytnutie opatrovateľskej služby klient platí úhradu, pričom výška úhrady závisí od rozsahu odkázanosti na pomoc inej osoby a zároveň od príjmu občana s nepriaznivým zdravotným stavom. V súlade s vyššie citovaným zákonom poskytnutie opatrovateľskej služby vylučuje poskytnutie peňažného príspevku za opatrovanie, a naopak. Dôvodom takéhoto opatrenia je skutočnosť, že obidva druhy pomoci kompenzujú odkázanosť klienta na pomoc inej osoby. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ ste poberateľom peňažného príspevku za opatrovanie matky, nemôže byť tejto zároveň poskytnutá opatrovateľská služba zo strany obce (ani v prípade, že došlo k zhoršeniu zdravotného stavu opatrovanej). Tieto skutočnosti však nemajú vplyv na to, aby vašej matke v prípade potreby poskytla pomoc aj iná osoba (ako uvádzate – manžel, syn, sused), či už bezplatne alebo za úhradu. Pre účely kontroly zo strany príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vám priznal peňažný príspevok za opatrovanie je podstatné, aby z vašej strany bolo zabezpečené celodenné, osobné a riadne opatrovanie matky.

Mgr. Lýdia Brichtová,

riaditeľka odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím
a sociálnych služieb MPSVR SR

Otázka:

„Výška peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny osobného motorového vozidla a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 9, pričom cena osobného motorového vozidla môže byť najviac 400.000 Sk.“ Ako mám správne chápať cenovú hranicu 400.000 Sk? Je táto hranica limitom, alebo môže byť

peňažný príspevok poskytnutý aj na kúpu osobného motorového vozidla s vyššou obstarávacou cenou ako 400.000 Sk? V odstavci 12 je uvedený postup: „... Od ceny nového osobného motorového vozidla sa odpočíta časť ceny..., ktorá sa rovná výške podielu peňažného príspevku na cene osobného motorového vozidla, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok.“ Prosím vás o objasnenie techniky výpočtu tejto časti ceny, ktorá sa má odpočítat od ceny nového osobného motorového vozidla na konkrétnom príklade, kde by cena pôvodného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla bola napr. vo výške 90.000 Sk a súčasná predajná cena tohto vozidla po uplynutí siedmich rokov napr. 100.000 Sk.

Odpooved:

Podmienky poskytovania peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla sú ustanovené v § 61 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 61 ods. 6 citovaného zákona sa výška peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny osobného motorového vozidla a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 9, pričom cena môže byť najviac 400.000 Sk. V prílohe č. 9 sa pritom uvádzajú slová „výška príspevku v % z ceny osobného motorového vozidla, najviac zo sumy 400.000 Sk“. Uvedená maximálna cena auta bola zákonodarcom stanovená len na účely výpočtu výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, a to tak, že pri určovaní výšky tohto peňažného príspevku nie je možné zohľadniť vyššiu cenu osobného motorového vozidla ako 400.000 Sk.

Ak by mal zákonodarca pri tvorbe citovaného ustanovenia záujem zakotviť zákaz poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla v prípade, že by si občan s ťažkým zdravotným postihnutím kúpil osobné motorové vozidlo drahšie ako 400.000 Sk, musel by takúto podmienku ustanoviť jednoznačným vyjadrením, že peňažný príspevok nie je možné poskytnúť, ak cena osobného motorového vozidla je vyššia ako 400.000 Sk. Takýto zákaz však nebol zákonodarcom upravený aj z tohto dôvodu, že značnou časťou finančných prostriedkov sa na kúpe osobného motorového vozidla podieľa občan s ťažkým zdravotným postihnutím, a preto by bolo neprimerané obmedzovať ho pri výbere osobného motorového vozidla. Ďalším dôvodom bola skutočnosť, že obmedzením výšky ceny osobného motorového vozidla by sa občan s ťažkým zdravotným postihnutím mohol dostať do situácie, že by si reálne nemohol kúpiť také motorové vozidlo, ktoré vyhovuje jeho ťažkému zdravotnému postihnutiu, nakoľko mnohé osobné motorové vozidlá v cenovej relácii do 400.000 Sk nezodpovedajú takýmto požiadavkám (napr. šírka dverí, počet dverí, veľkosť úložného priestoru a priestoru medzi sedadlami), resp. nezodpovedajú požiadavkám viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorí si budú zabezpečovať svoju individuálnu prepravu jedným motorovým vozidlom (napr. manželia – vozičkári). Z vyššie uvedených dôvodov zastávame názor, že úrady práce, sociálnych vecí a rodiny postupujú v súlade s platnou právnou úpravou, ak vychádzajú pri

výpočte výšky predmetného peňažného príspevku z dokladu o cene vyššej ako 400.000 Sk, pričom zohľadňujú cenu motorového vozidla v sume 400.000 Sk. MPSVR SR oboznámilo s uvedeným názorom v marci 2006 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré je v zmysle platných právnych predpisov príslušné vykonávať riadiacu a metodickú činnosť úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Nakoľko ste vo svojom podaní neuviedli skutočnú cenu pôvodného OMV, nemôžeme vám, žiaľ uviesť výpočet ďalšieho peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla na vašom konkrétnom príklade.

Za predpokladu, že výška poskytnutého peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla bola 200.000 Sk, pričom skutočná cena OMV bola 500.000 Sk, bude výpočet nasledovný: ak vychádzame zo situácie, že občan motorové vozidlo predá za cenu 150.000 Sk, odpočíta sa mu z ceny nového motorového vozidla pomerná časť z ceny predaného OMV nasledovne: určí sa percentuálny podiel na cene OMV, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok, t.j. $200.000 \text{ Sk} / 500.000 \text{ Sk} = 40\%$. 40% z ceny predaného OMV, t.j. zo 150.000 Sk = 60.000 Sk, toto je časť ceny, ktorá sa odpočítava od ceny nového OMV. Ak vychádzame z predpokladu, že nová cena OMV bude napr. 460.000 Sk, výška peňažného príspevku na kúpu OMV sa určí od ceny 400.000 Sk. Ak príjem občana nepresiahne 2-násobok sumy životného minima, peňažný príspevok sa určí vo výške 85% z tejto sumy, najviac však 200.000 Sk, resp. 250.000 Sk, ak ide o OMV s automatickou prevodovkou a občan je podľa posudku odkázaný na úpravu OMV, ktorá zahŕňa automatickú prevodovku. Všetky informácie a výpočet na základe konkrétnych údajov vám ochotne poskytnú na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

Mgr. Lýdia Brichtová,

riaditeľka odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím
a sociálnych služieb MPSVR SR

Vydalo: Slovenské hemofilické združenie

<http://www.shz.sk> e-mail: shz@shz.sk

Sadzba: KURIÉR plus REKLAMA

Registračné číslo: 2393/2000, Tematická skupina: B3